

(PSEVDO)AVGUŠTIN IZ HIPONA

## Meditacije

*Prošnja k vsemogočnemu Bogu za poboljšanje nravi in življenja*

Gospod, moj Bog, daj mojemu srcu, da bo hrepenelo po tebi, te s hrepenenjem iskalo, z iskanjem našlo, z najdenjem vzljubilo, z ljubeznijo odreševalo moje hudobije in jih odrešene ne več ponavljalo. Daj, Gospod, moj Bog, mojemu srcu kesanje, duhu skrušenost, očem studenec solz, rokam darežljivost miloščine. Moj Kralj, pogasi v meni mesene želje in prižgi ogenj svoje ljubezni; moj Odrešenik, preženi iz mene duha napuha in milostno nakloni zaklad svoje ponižnosti.

Moj Zveličar, odstrani od mene jezo razburjenost in podeli mi ščit dobrotne potrpežljivosti. Moj Stvarnik, izderi mi iz srca mržnjo in podari milino blagega duha. Daj mi, nadvse prizanesljivi Oče, trdno vero, ustrezno upanje in trajno ljubezen. Moj Vladar, odvrni od mene ničevost, duhovno nestanovitnost, blodenje srca, ustno norčevanje, prevzetnost oči, telesno požrešnost, zasramovanje bližnjih, zločine obrekovanj, pohotno radovednost, željo po bogastvu, teženje po oblasti, hlepenje po prazni slavi, zlo hinavščine, strup prilizovanja, zaničevanje revežev, zatiranje bolnih, pohlepno vnemo, rjo zavisti, smrt bogokletja. Poreži v meni, moj Stvarnik, krivično nepremišljenost, trmo, nemir, brezdelnost, zaspanost, lenobo, duhovno otopelost, slepoto srca, trdovratnost čutov, surovost nravi, nepokorščino dobremu, zavračanje nasvetov, razbrzdanost jezika, izkoriščanje revežev, nasilje nad nemočnimi, obrekovanje

nedolžnih, zanemarjanje podložnih, strogost do služinčadi, brezvestnost do domačih, trdoto do bližnjih.

Moj Bog, moje usmiljenje, po tvojem ljubljenu Sinu te prosim, daj mi, da bom opravljal dela usmiljenja, si prizadeval za pobožnost, sočustvoval s stiskanimi, svetoval tistim, ki so v zmoti, pomagal bednim, priskočil na pomoč potrebnim, tolažil žalostne, dvigal zatirane, poživljal uboge, krepil jokajoče, odpuščal dolžnikom, prizanašal tistim, ki so grešili proti meni, ljubil tiste, ki me sovražijo, slábo vračal z dobrim, nikogar preziral, ampak častil, posnemal dobre, se ogibal slabih, se oklepal kreposti, zavračal pregrehe, v težavah potrpel, se v sreči obvladoval, pazil na usta in ne izdajal zaupnih reči – skratka, zaničeval zemeljsko in hrepenel po nebeškem.

### *Obtožba človeka in izročitev Božjemu usmiljenju*

Glej, moj Upodobitelj, veliko sem prosil, niti malo pa zaslužil. Priznavam, joj, priznavam, da mi ne pripadajo darovi, za katere prosim, ampak mnoge in najhujše kazni. Vendar mi vlivajo pogum cestninarji, nečistnice in razbojniki, ker jih v hipu iztrgane iz žrela sovražnika sprejme dežela Dobrega pastirja. Čeprav si namreč ti, Stvarnik vsega, v vseh svojih delih čudovit, mislim, da si vendar še čudovitejši v delih usmiljenja. Zato si po nekem svojem služabniku rekel o sebi: »Njegovo usmiljenje je nad vsemi njegovimi deli.« In ko si govoril na videz o enem samem, zaupamo, da si rekel o vsem svojem ljudstvu: »Svojega usmiljenja pa mu ne bom odtegnil.« Nikogar namreč ne preziraš, nikogar ne zavračaš, nikogar ne plašiš: razen morda, če se ti kak neumnež izneveri.

Zdaj se torej ne jeziš in ne udariš, ampak tistim, ki te jezijo, naklanjaš darove, če se umirijo. Moj Bog, rog moje rešitve, ki me sprejemaš, jaz, nesrečnež, sem te razjezil, sem delal zlo pred teboj, izzival tvoj srd, zaslužil jezo, grešil sem in si potrpel: pregrešil sem se, in vendar prenašaš. Če se skesam, prizanesesh; če se spreobrnem, sprejmeš: poleg tega, če odlašam, potrpiš. Blodečega kličeš nazaj, upornika vabiš, lenega čakaš, povratnika objemaš. Nevednega pou-

čuješ, žalostnega božaš, iz propada dvigaš, po padcu obnavljaš, prosečemu daješ v obilju, iskalcu se daš najti in tistemu, ki trka, odpreš.

Glej, Gospod, Bog moje rešitve, ne vem, kaj bi dal v zameno, ne vem, kako bi odgovoril: nobenega zatočišča ni, razen tebe, nobeno skrivališče ti ni nedostopno, pokazal si mi pot lepega življenja in me poučil, kako naj hodim, grozil si mi s peklom in mi obljubil rajsko slavo.

Zdaj, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, prebodi s svojim strahom mojo mesenost, da se bom s strahom izmaknil temu, s čimer groziš, in vrni mi veselje nad svojim zveličanjem, da bom z ljubeznijo dosegel, kar svečano obljubljaš.

Moja moč, Gospod, moja opora, moj Bog in moj Osvoboditelj. Navdihni mi, kaj naj mislim o tebi, pouči me, s kakšnimi besedami naj te kličem, namigni, s kakšnimi deli naj ti ugajam; vem namreč za eno, s čimer se potolažiš, in za drugo, česar ne preziraš (Ps 10; 50). Gotovo ti je skesan duh daritev in sprejemaš potrto in ponižno srce. S temi darovi me, moj Bog, moj pomočnik, obogati. S temi varstvi me brani pred sovražnikom, to ohladitev iz plamenov pregreh mi nakloni, strastem hrepenenj pa odpri pobožno zatočišče. Daj, Gospod, moč moje rešitve, da ne bom med tistimi, ki nekaj časa verujejo, v času preizkušnje pa odpadejo (Lk 8; Ps 139). Varuj mojo glavo ob dnevu vojne, moje upanje ob dnevu bede in rešitev v času stiske. Glej, Gospod, moje razsvetljenje in moja rešitev, prosil sem za to, česar nimam, ti zaupal, česa se bojim: toda vest me peče, grajajo me skrivnosti srca, in kar ljubezen zgradi, strah uniči, kar gorečnost spodbuja, bojazen graja. Moja dejanja prinašajo strah, tvoja dobrota pa zaupanje: tvoja dobrotljivost spodbuja, moja hudobija pa ovira. In da priznam še bolj naravnost, v spominu se pojavljajo prividi pregreh, ki kaznujejo drznost predrznih duhov.

*Tožba človeka, ki ga Gospod zaradi neposlušnosti ne sliši*

Ko je namreč kdo vreden sovraštva, s kakšno pravico zahteva milost? Kdor zasluži kazen, s kakšno predrznostjo terja slavo? Sodni-

ka izziva, kdor namesto da mu naloži zadostitev za njegov prestop ek hoče, da ga zanj nagradi. Kralja zasmehuje kaznjenec, ki ga poziva, naj mu podeli nezasluženo bojno nagrado, in nežno ljubezen očeta zagreni neumen sin, ki si, potem ko ga razžali, pred kesanjem prilašča vzvišenost dediščine. Kaj, moj Oče, znova premišljam, da sem storil? Zaslužil sem smrt, pa bi rad dosegel življenje. Prizadel sem svojega Kralja, a me njegove zaščite ni sram prositi. Preziral sem Sodnika, katerega predrzno zahtevam za pomočnika. Ošabno nisem maral poslušati Očeta, ki si ga naposled drznem imeti za varuha. Gorje mi, ker prihajam tako pozno: gorje, gorje, kako pozno hitim: gorje mi, ker tečem za ranami in se ne menim za to, da bi se nepoškodovan ubranil pred kopji. Rane za ranami sem si zadajal, ker se nisem bal dodajati zločinov zločinom. Brazgotine sem omadeževal z novim padcem: ko sem prejšnja sramotna dejanja dopolnjeval z nedavnimi hudobijami, in kar je Božje zdravilo okrepilo, je moja nora pohotnost uničila; ponavljana hudobija je izničevala usmiljenje.

Seveda vem, da je zapisano: Ob katerikoli uri bo pravični grešil, bodo vsa njegova pravična dela pozabljena (Ezk 3; Prg 26). Če se pravičnost propadlega pravičnega ukine, koliko bolj kesanje grešnika, ki se vrača v grešnost. Kolikokrat sem se kot pes vračal k izbljuvku in kakor svinja zahajal v blatno lužo (2 Pt 2). Priznam, da se ne morem spomniti, koliko smrtnikov, ki tega še niso znali, sem naučil grešiti; tiste, ki niso hoteli, sem pregovoril, da so se pregrešili; tiste, ki so se upirali, sem prisilil; s tistimi, ki so hoteli, sem soglašal. Koliko takim, ki so zdravo hodili, sem nastavljal zanko: tistim, ki so iskali pot, sem pokazal jamo. A ti, pravični Sodnik, si beležil grehe in opazoval vse moje steze in vse moje korake si preštel (Job 13; Ezk 43). Molčal si, zmeraj molčal, potrpežljiv si bil. Gorje mi, končno govoriš, kakor v porodnih bolečinah.

Bog, Gospod bogov, vzvišen nad hudobijo: vem, da boš prišel očitno, vem, da ne boš vedno molčal, ko bo iz tvojih oči žarel ogenj in se bo krog in krog tebe znesla huda nevihta, ko boš poklical nebo od zgoraj in zemljo, da boš razpoznal svoje ljudstvo, in glej, vpricho toliko tisočev ljudstev se bodo razgalile vse moje hudobije, toliki množici angelov bodo razkriti vsi moji zločini:

ne le v dejanjih, ampak tudi v mislih in govorjenju (Ps 49). Pred toliko sodniki bom revež stal, kolikor me jih je prekosilo v dobrih delih. Pred toliko tožniki bom osramočen, kolikor mi jih je dajalo zgled lepega življenja. Prepričalo me bo toliko prič, kolikor me jih je opominjalo s koristnimi govori in dajalo sebe v posnemanje s pravičnimi dejanji.

Moj Gospod, ne vem, kaj naj rečem; ne pride mi na misel, kaj naj odgovorim.

In ker sem že udeležen pri tej strašni stiski, me peče vest, mučijo me tajne srca, stiska pohlep, obtožuje napuh, použiva zavist, vnema poželjivost, vznemirja pohota, onečašča požrešnost, duši pijanost, ponižuje obrekovanje, spotika častihlepje, zavaja grabelživost, razsipa nesloga, vznemirja jeza, raztresa lahkomiselnost, daje me mlačnost, vara hinavščina, lomi prilizovanje, povzdiguje naklonjenost in zbadajo zvijače ...

Moja opora je Bog, pred čigar obličjem ni pravičen noben človek. Moje upanje ni v ljudeh. Koga boš našel pravičnega, če ga ne boš presojal usmiljeno? In če z usmiljenjem ne prehitíš hudobnega, ne ostane nič, s čimer bi se hvalil pobožni. Verjamem namreč, rešitev moja, kar sem slišal: da me tvoja dobrotljivost vabi h kesanju. »Nihče ne more priti k meni, če ga moj Oče, ki me je poslal, ne pritegne« (Jn 6). Ker si me torej poučil in s poukom milostno oblikoval, te v vsej globini svojega srca in z vsem poletom svojega duha prosim, vse-mogočni Oče, s tvojim preljubim Sinom in preslavnim Tolažnikom: vleci me, da bom radostno tekel za teboj v vonju tvojih dišav (Vp 1).

*O zaupanju, ki ga mora imeti duša v Gospoda Jezusa  
in v njegovo trpljenje*

Vsekakor bi bil mogel obupati zaradi množice svojih grehov in svojih neskončnih malomarnosti, ko bi tvoja Beseda, o Bog, ne bila postala meso in prebivala med nami. Toda obupati si ne drznem več, ker smo bili spravljeni po smrti tvojega Sina, ko smo bili še sovražniki, koliko bolj smo bili spravljeni in odrešeni po

njem samem? Vse moje upanje in gotovost vsega mojega zaupanja je v njegovi dragoceni krvi, ki je bila prelita zaradi nas in zaradi našega zveličanja. V njem diham in v zaupanju vanj želim priti k tebi; pri tem se ne zanašam na svojo pravičnost, ampak na tisto, ki je iz tvojega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa (Rim 5).

Zato se ti zahvaljujemo, preblagi in predobrotljivi Bog, ljubitelj ljudi, ki si nas po Jezusu Kristusu, svojem Sinu, našem Gospodu, ko nas še ni bilo, mogočno ustvaril in nas, ko smo bili izgubljeni, čudovito osvobodil naše krivde in nas odkupil: zahvaljujem se tvojemu usmiljenju in ti prinašam obilo hvale iz vsega svojega srca, tebi, ki si nam zaradi svoje neizrekljive ljubezni, s katero si nas blagovolil vzljubiti v čudoviti dobroti, čeprav uboge in nevredne, in si nam poslal svojega edinorojenega Sina iz svojega naročja v naš svet, da bi odrešil nas grešnike, tedaj sinove pogubljenja.

Zahvaljujem se ti za njegovo sveto učlovečenje in rojstvo in njegovo slavno porodnico, iz katere je sam blagovolil privzeti meso zaradi nas in zaradi našega zveličanja: da bi bil, kakor pravi Bog od Boga, tako tudi pravi človek iz človeka. Zahvaljujem se ti za njegovo trpljenje in križ, za njegovo smrt in vstajenje, za njegov vnebohod in veličastni sedež na tvoji desnici. On se je namreč štirideseti dan po svojem vstajenju pred očmi učencev povzpел nad vsa nebesa, sédel na tvojo desnico in v skladu s svojo obljubo razlil Svetega Duha na otroke posinovljenja (Apd 1. 2).

Zahvaljujem se ti za presveto izlitje njegove dragocene krvi, s katero smo odrešeni; obenem tudi za presveto in oživljajočo skrivnost njegovega telesa in krvi, s katerima se vsak dan v Cerkvi hranimo in odžejamo, umivamo in posvečujemo ter postajamo deležni enega najvišjega božanstva.

Zahvaljujem se ti za tvojo čudovito in neizrekljivo ljubezen, s katero si nas nevredne tako ljubil in odrešil po svojem edinem in ljubljenem Sinu. Tako si namreč ljubil svet, da si dal svojega Edinorojenca, da bi se nihče, ki vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje, da bi spoznali tebe, pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa, po pravi veri in z vero skladnih delih (Jn 3,17).